

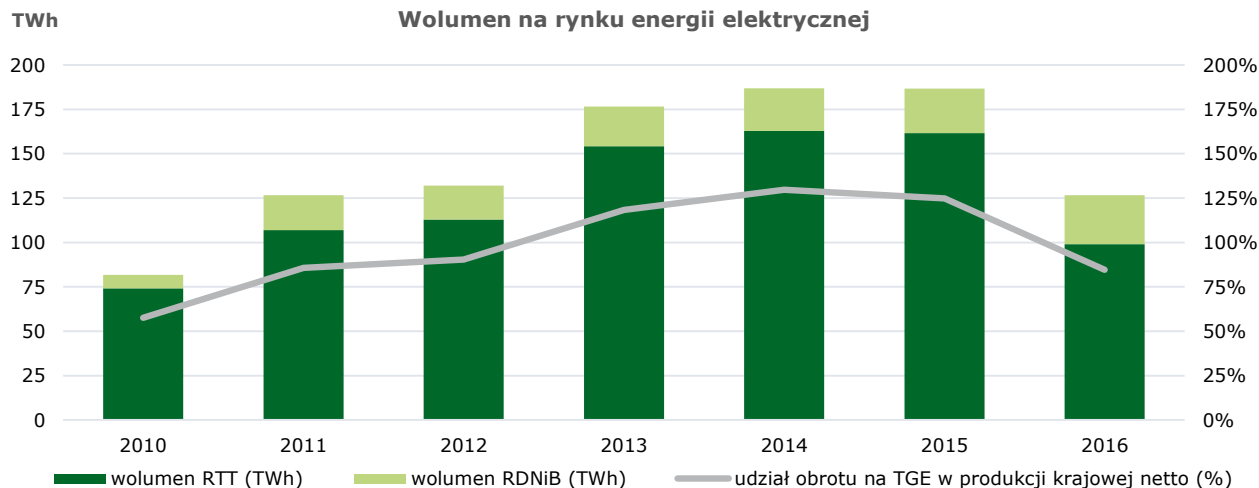
Uwarunkowania dyrektywy MiFID II i jej wpływ na rynki towarowo-finansowe w Polsce

At the heart of Central European power trading

8 marca 2017 r.

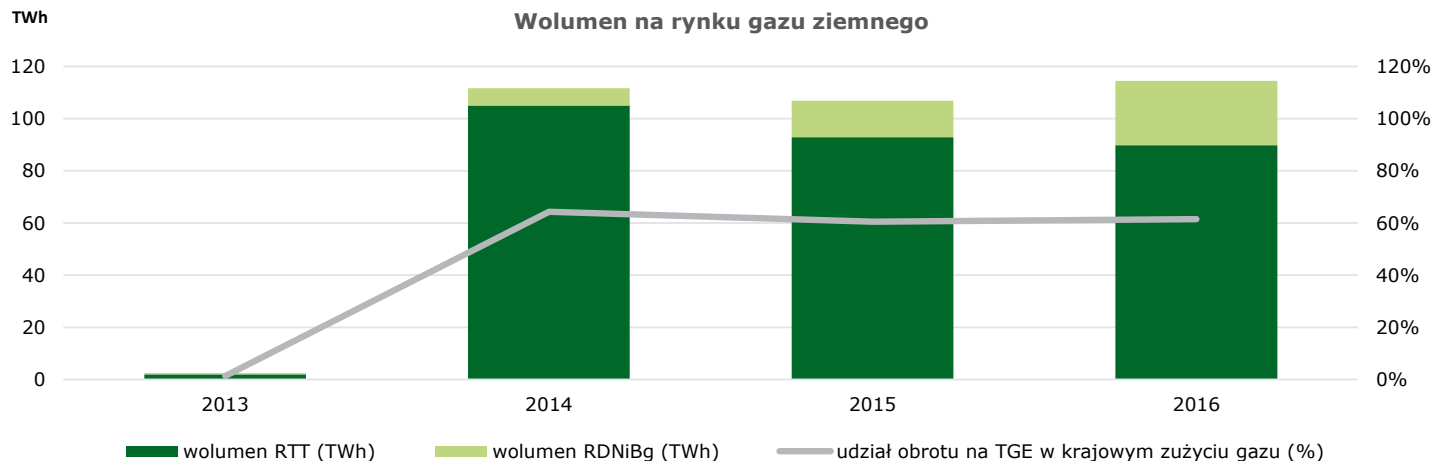
Rynek energii elektrycznej w Polsce – rola TGE

Luty 2017 r.:
186 aktywnych uczestników rynków energii na TGE
- 49 bezpośrednich członków

2015 r.:
133 aktywnych uczestników rynków energii na TGE
48 bezpośrednich członków

- Wolumen obrotu energią elektryczną na TGE wyniósł w 2016 roku **126,7 TWh**, co stanowiło **85 proc. krajowej produkcji energii netto** (149,8 TWh)
- Na Rynku Terminowym Towarowym (RTT_e) w 2016 r. wolumen obrotu wyniósł 99 TWh - **78% rynku**, a na rynku spot (RDN_e, RDB_e – łącznie: RDNiB_e) - 27,7 TWh - 22% rynku
- Na Rynku Terminowym Towarowym energii elektrycznej obecnie zawierane są kontrakty na lata 2018, 2019 i 2020 – łączny wolumen **12,6 TWh** na 28.02.2017, co stanowi **8,4 proc.** krajowej produkcji energii elektrycznej netto

Luty 2017 r.:
 97 aktywnych uczestników rynków gazu na TGE
 26 bezpośrednich członków

2015 r.:
 82 aktywnych uczestników rynków gazu na TGE,
 22 bezpośrednich członków

- W 2016 r. łączny wolumen obrotu na rynkach gazu ziemnego był o 7 proc. wyższy niż w 2015 roku (106,9 TWh) i wyniósł **114,5 TWh** (ok. 10,4 mld m³), co stanowi **61 proc.** udziału w krajowym zużyciu gazu ziemnego (186,3 TWh).
- Na Rynku Terminowym Towarowym (RTT_g) w 2016 r. wolumen obrotu wyniósł 89,9 TWh (**79% rynku**), a na rynku spot (RDNiBg) w 2016 r. – 24,6 TWh (21% rynku), .
- Na Rynku Terminowym Towarowym gazu ziemnego obecnie zawierane są kontrakty na lata 2018 i 2019 – łączny wolumen **11,9 TWh** na 28.02.2017, co stanowi ok. **6,4 proc.** krajowego zużycia gazu ziemnego

	Rynki prowadzone przez TGE	MiFID II
Giełda towarowa	Rynek spot – gaz ziemny Rynek Dnia Następnego i Bieżącego	Bez wpływu
	Rynek spot – energia elektryczna Rynek Dnia Następnego i Bieżącego	Bez wpływu
	Rynek Praw Majątkowych	Zakres wpływu zależny od prawa krajowego
	Rynek Terminowy Towarowy dla energii elektrycznej i gazu	Zmiana statusu kontraktów terminowych/ reorganizacja systemu obrotu
	Rynek Terminowy Towarowy Prawa Majątkowe	Zakres wpływu zależny od prawa krajowego
	Rynek Uprawnień do Emisji	Zmiana statusu w wyniku rozszerzenia definicji instrumentu finansowego
Rynek finansowy	Rynek Instrumentów Finansowych	Nowe wymogi dla operatora oraz dla uczestników obrotu, w tym w odniesieniu do towarowych instrumentów pochodnych
		Możliwe nowe instrumenty

Zmiana / rozszerzenie definicji **instrumentu finansowego** w stosunku do MiFID 1

Różny zakres wymogów wobec uczestników obrotu instrumentami finansowymi i produktami energetycznymi na OTF – m.in. limity pozycji, wymogi sprawozdawcze itd.

Różne modele rozliczenia i rozrachunku na rynku regulowanym (przez CCP) i OTF

Uznaniowość na OTF - dziś nie jest znane stanowisko organów nadzoru, które pozwalałoby określić, na czym dokładnie ta uznaniowość wykonywania zleceń ma polegać

Brak polskich przepisów, które wprowadzałyby OTF do krajowego porządku prawnego i w konsekwencji, umożliwiałyby ubieganie się o uzyskanie stosownego zezwolenia

Rozliczenia i rozrachunek w reżimie MiFID 2

Uzyskanie przez IRGiT statusu CCP

- ◆ Prowadzenie działalności jako CCP (Kontrahent Centralny) w rozumieniu Rozporządzenia EMIR wymaga uzyskania właściwego zezwolenia. IRGiT wystąpiła z wnioskiem o autoryzację jako CCP do Komisji Nadzoru Finansowego oraz jest w trakcie postępowania w tej sprawie.
- ◆ Po uzyskaniu autoryzacji IRGiT zgodnie z prawem krajowym nadal będzie prowadziła dwie izby – **Izbę Rozliczeniową i Rozrachunkową (IRR)** oraz **Giełdowa Izba Rozrachunkowa (GIR)**.
- ◆ IRGiT – IRR będzie rozliczała w reżimie Rozporządzenia EMIR wszystkie rynki TGE, na których notowane będą instrumenty finansowe w rozumieniu MiFID II:
 - ✓ Rynek Upnień do Emisji
 - ✓ Rynek Instrumentów Finansowych
 - ✓ Platforma Aukcyjna CO2
- ◆ IRGiT – GIR będzie rozliczała towarowe rynki spot oraz instrumenty niebędące instrumentami finansowymi w rozumieniu MiFID II (Wyłączenie z C(6) Załącznika 1 MiFID II: *„...produkty energetyczne sprzedawane w obrocie hurtowym, stanowiące przedmiot obrotu na OTF, które muszą być rozliczane fizycznie”*).

Stopniowe ograniczanie możliwości zawierania transakcji OTC na rynku hurtowym energii elektrycznej i gazu ziemnego

Zwiększenie transparentności na rynkach energii i gazu

Wzmocnienie rynków regulowanych i zorganizowanych platform obrotu poprzez wskazanie dwóch preferowanych form zawierania transakcji terminowych - rynek kontraktów finansowych i OTF

Konieczność szerszej współpracy regulatorów KNF i URE - zwiększenie roli KNF w polityce energetycznej państwa - ustalanie deliverable supply i limitów pozycji

MiFID 2 wprowadza wielkościowe limity zajmowanych i utrzymywanych w towarowych instrumentach pochodnych pozycji, w tym w kontraktach terminowych dot. energii elektrycznej i gazu. Będą one ustalone przez nadzór finansowy (KNF, ESMA), a nie nadzór nad rynkiem energetycznym (URE, ACER).

W przypadku niewdrożenia w terminie MiFID 2 TGE nie będzie mogła prowadzić obrotu na terminowym rynku energii elektrycznej i gazu, co może spowodować:

Brak możliwości prowadzenia zorganizowanej platformy obrotu OTF

Oslabienie pozycji konkurencyjnej TGE w stosunku do innych giełd

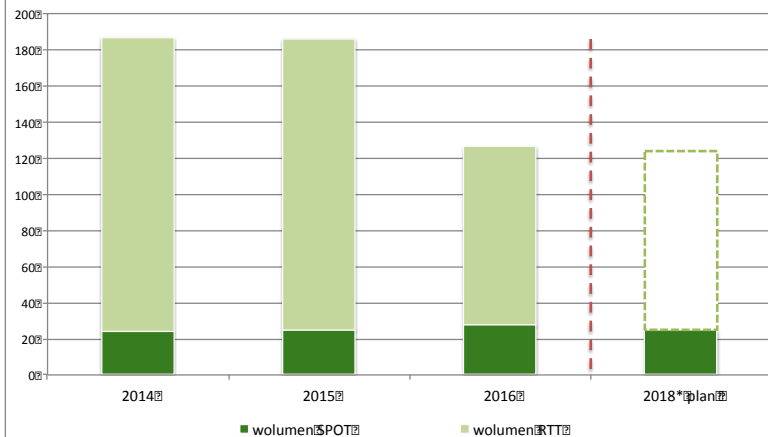
Ryzyko przeniesienia obrotu kontraktami terminowymi poza granicę Polski - na inne platformy europejskie posiadające status OTF lub rynku regulowanego

Brak transparentności i możliwości wyznaczania rynkowej ceny energii elektrycznej i gazu na rynku polskim

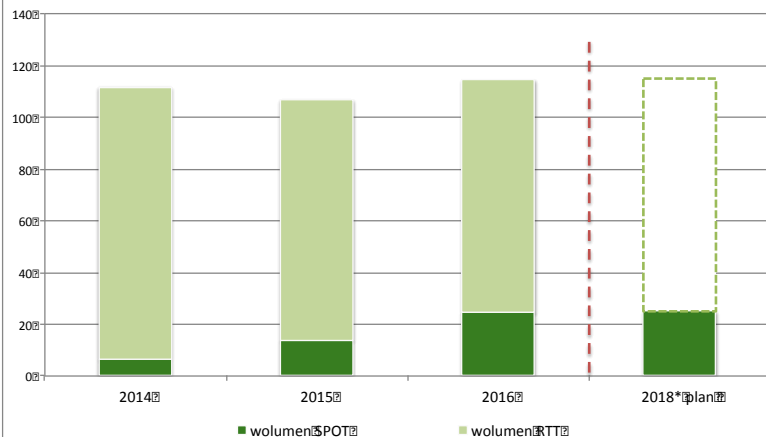
URE może utracić dostęp do danych rynkowych w zakresie terminowego obrotu energią i gazem, docelowo również rynku SPOT, ponieważ osłabiona TGE może przegrać konkurencję z innymi Nominowanymi Operatorami Rynku Energii tzw. NEMO działającymi na polskim rynku

Konsekwencje dla funkcjonowania rynku energii i gazu w Polsce – możliwa utrata rynku RTT

Wolumen na rynku energii elektrycznej TWh

Wolumen na rynku gazu TWh

Już w 2018 roku może nastąpić ograniczanie możliwości zawierania kontraktów terminowych na polskim rynku, również OTC i konieczność zawierania ich na innych rynkach europejskich posiadających OTF lub rynek regulowany

Obrót kontraktami terminowymi może nie być realizowany w Polsce - w konsekwencji cena gazu i energii dla rynku polskiego może być wyznaczana na innych rynkach

Model organizacji rynków TGE w reżimie MiFID 2 – ankieta

- ◆ **Konsultacje z Członkami Giełdy** (styczeń-luty 2017 r.) - wybór optymalnego modelu dostosowania do MiFID 2 Rynku Towarowego Terminowego (RTT) dla kontraktów z fizyczną dostawą
- ◆ TGE zaproponowała następujące rozwiązania:

Podjęcie starań o uzyskanie zezwolenia na prowadzenie zorganizowanej platformy obrotu OTF w momencie pojawienia się przepisów wprowadzających odpowiednią podstawę prawną do krajowego porządku prawnego

Poszerzenie oferty produktowej RIF o instrumenty finansowe na gaz i energię elektryczną z fizyczną dostawą

Jednoczesne zastosowanie obydwu w/w rozwiązań w celu mitygacji ryzyk związanych z każdym z nich

- ◆ W ankiecie zaproponowano różne rodzaje produktów możliwe do wprowadzenia na Rynku Instrumentów Finansowych RIF i Zorganizowanej Platformie Obrotu OTF

RIF	OTF
Futures na energię elektryczną bez dostawy - rozliczenie finansowe	Forwardy z dostawą – energia elektryczna i gaz ziemny
Futures z opcją dostawy - energia elektryczna	
Futures z dostawą – energia elektryczna i gaz ziemny	

♦ Skala badania

Do 6 marca 2017 r. TGE otrzymała odpowiedzi od członków TGE reprezentujących **ponad 75% obrotów** na RTT energii i **ponad 98% obrotów** na rynku RTT gazu w 2016 r.

♦ Opinie Członków TGE

➡ Przekształcenie RTT w OTF

Większość uczestników rynku energii i gazu, reprezentujących prawie 70% obrotów na RTT energii elektrycznej oraz 77% RTT gazu ziemnego w 2016 r. oczekuje przekształcenia RTT w OTF, co pozwoliłoby na utrzymanie obrotów i płynności oraz na uniknięcie (przez uczestników RTT) części restrykcyjnych wymogów MIFID 2 przewidzianych dla obrotu instrumentami finansowymi

➡ Wprowadzenie instrumentów finansowych z fizyczną dostawą na rynek regulowany RIF

W celu ograniczenia potencjalnego ryzyka opóźnienia procesu przekształcania RTT w OTF – Członkowie Giełdy wskazują na konieczność równoległego prowadzenia prac nad wprowadzeniem **produktów z fizyczną dostawą** (o konstrukcji zbliżonej do forwardów będących obecnie przedmiotem obrotu na RTT) **na rynek regulowany**

- ◆ Ryzyko zakłócenia ciągłości procesu zawierania transakcji na rynku terminowym energii elektrycznej i gazu z powodu niepewności legislacyjnej
- ◆ Ryzyko opóźnienia w zakresie tworzenia OTF ze względu na proces legislacyjny lub administracyjny
- ◆ Niepewność co do wpływu „uznaniowości” charakteryzującej OTF na sposób zawierania transakcji na takiej platformie
- ◆ Ryzyko spadku wolumenu obrotu oraz płynności ze względu na wyższe koszty związane z obrotem instrumentami finansowymi na RIF
- ◆ Wzrost kosztów po stronie uczestników rynku – w przypadku produktów na RIF
 - ✓ konieczność korzystania z podmiotów pośredniczących przy rozliczaniu instrumentów w IRGIT
 - ✓ zabezpieczenia w formie pieniężnej
 - ✓ dodatkowe wymogi przewidziane w MIFID 2 dla uczestników obrotu instrumentami finansowymi
 - ◆ Potrzeba zapewnienia możliwości realizacji obliża giełdowego przez wszystkie instrumenty z dostawą – bez względu na platformę, na której są dopuszczone do obrotu (giełda towarowa, OTF, RIF).
 - ◆ Niepewność co do zasad rozliczania /wykonania kontraktów zawartych obecnie na RTT z terminem wykonania po 3.01.2018 r.
 - ◆ Nieuzyskanie przez IRGIT statusu CCP do momentu rozpoczęcia stosowania MIFID2.

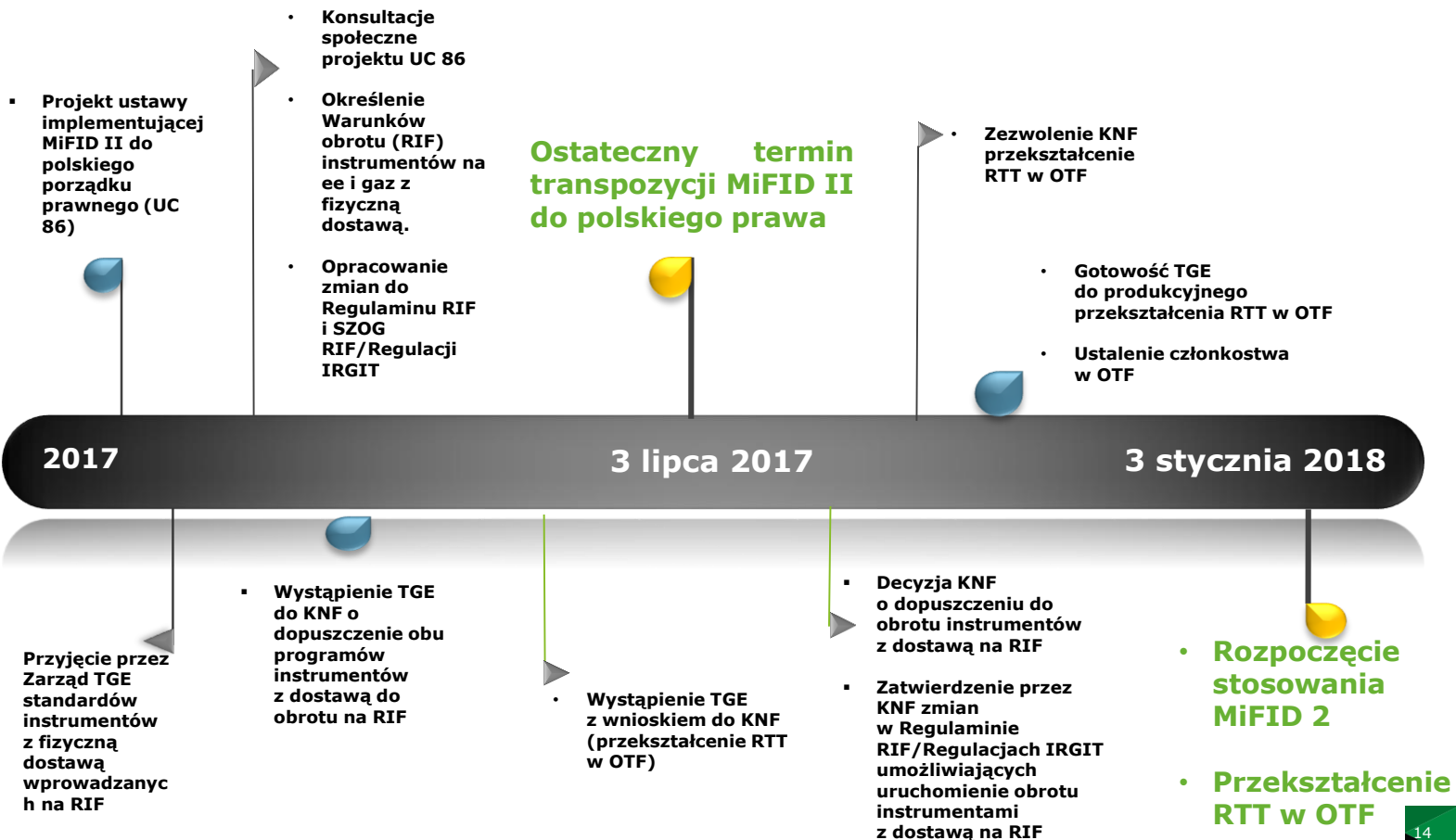
Nowelizacja Ustawy o obrocie instrumentami finansowymi i niektórych innych ustaw

- **Wprowadzenie OTF do polskiego porządku prawnego**
- **Przekształcenie RTT TGE w OTF**, po (1) złożeniu przez TGE wszystkich dokumentów wymaganych dla OTF do uzyskania zezwolenia na prowadzenie OTF (2) braku sprzeciwu KNF w określonym terminie umożliwi produkcyjne uruchomienie OTF
- **Możliwość prowadzenia OTF przez spółkę prowadzącą giełdę towarową** pod warunkiem posiadania równocześnie zezwolenia na rynek regulowany
- **Możliwość rozliczenia i rozrachunku transakcji zawieranych na OTF przez Giełdową Izbę Rozrachunkową** zgodnie z ustawą o giełdach towarowych
- **Możliwość przeniesienia transakcji zwartych na RTT TGE** przed dniem 3 stycznia 2018 r. z terminem wykonania po 3 stycznia 2018 r. na zorganizowaną platformą obrotu (OTF)

Ustawa Prawo Energetyczne

- **Rozszerzenie katalogu platform obrotu dla obliga na gaz i energię elektryczną**, aby możliwa była jego realizacja przez wszystkie instrumenty z fizyczną dostawą dostępne na TGE, tj. rynek SPOT na giełdzie towarowej, OTF i RIF
- **Podwyższenie obliga na energię elektryczną** w celu zapewnienia płynności oraz referencyjnych cen
- **Zaliczenie na poczet wykonania obliga na energię elektryczną i gaz transakcji zwartych na RTT TGE przed dniem 3 stycznia 2018 r.** z terminem wykonania po 3 stycznia 2018 r.

Ramowy harmonogram dalszych kroków

Dziękuję za uwagę

E: mifid2@tge.pl

Towarowa Giełda Energii S.A.
ul. Poleczki 23 bud. H, 02-822 Warszawa

